

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

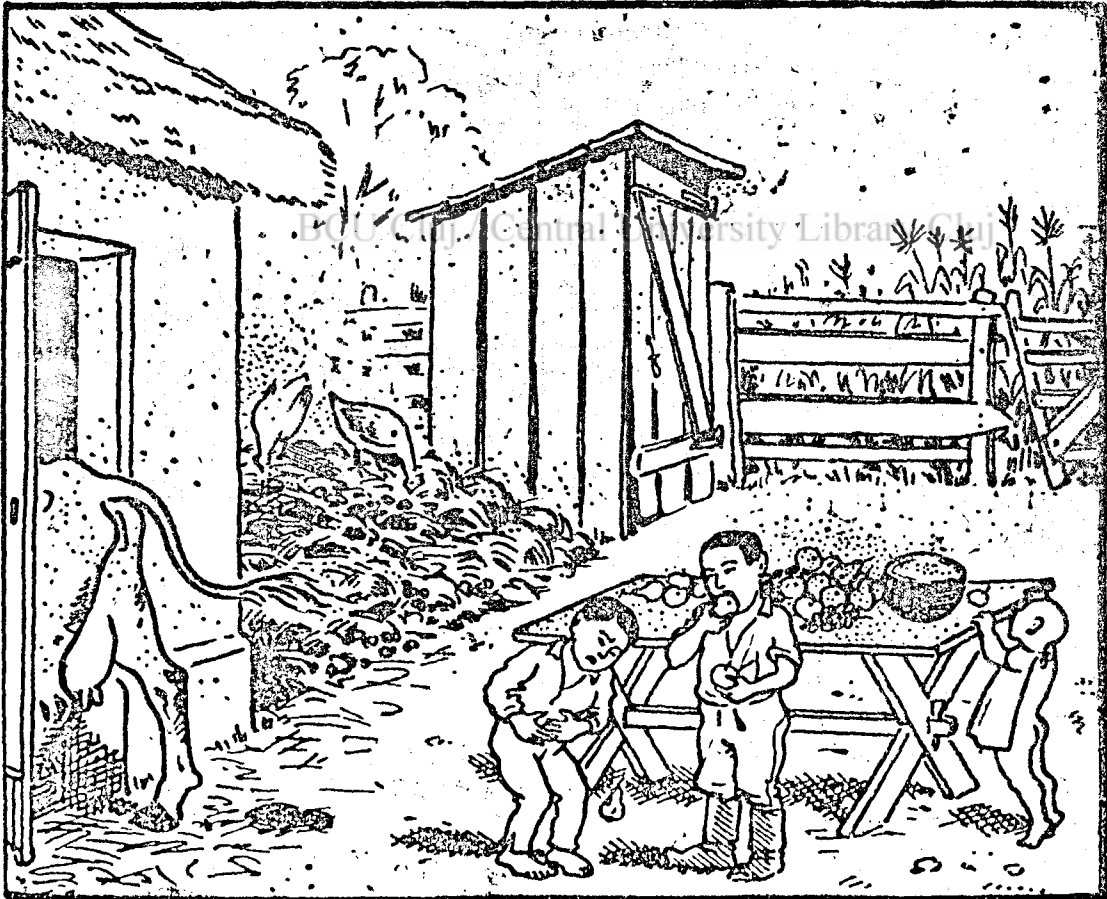
Előfizetési árak:
Évhez 150.— L., félévhez 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évhez 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Tifusz és vérhas.

Ez a két szó mostanság Erdély területén, részkiáltássá változott. Alig van olyan falu, olyan város, ahol ne volna tifuszban vagy fellépni és elsősorban azok kapják meg, akik a mértéktelen gyümölcsévés következtében megbetegítették emésztőszerveiket. A tifusz és

Betegségek asztala.

ésban szenvedő beteg. Az idei nagy gyümölcs-termés egészen bizonyosan részes abban, hogy ezek a betegségek annyira elhatalmasodtak. Az említett két betegség ugyanis rendszerint nyár vége felé, ősz elején szokott

vérhas betegség okozója ugyanis főképpen azokat támadja meg, akiknek valami ok miatt gyomruk és beleik megbetegedtek. Annál könnyebb ilyenkor a fertőzés lehetősége, mert az említett betegségek kórokozói nagy mennyi-

Cenzurat.

ségben tanyáznak mindenféle gyümölcsön és zöldségen. Más oka is van annak, hogy ezek a betegségek ősz fele jelentkeznek. Az egész éven át a talajba jutott szerves anyagok ilyenkor indulnak rothadásnak és ez nagyon kedvez a fertőzést okozó csirák elszaporodásának.

Ismerkedjünk meg tehát ezeknek a betegségeknek a tüneteivel és lássuk milyen rendszabályokat kell követnünk, hogy elkerüljük a fertőzés veszedelmét?

A *hastifusz* kórokozója, a tífusz bacillus különböző módon juthat a szervezetbe. A tífusz bacillusok a beteg vizeletével, ürülékével a talajba jutnak. Innen az esővíz bemoshatja azokat a kutba. A kut vizéből az ivóvíz útján közvetlenül az emberbe kerülhetnek, de közvetve is fertőzhetnek. A kut vize ugyanis fertőzhet edényeket, élelmiszereket, főképpen tejet. Mégél a tífusz bacillus a fertőzött talajon termelt élelmiszereken. Fertőzött anyag lehet a szamócában, salátában, retekben, zöldségfélékben. Ezek útján tehát bejuthat a tífuszbacillus a szervezetünkbe.

De magával a tífuszos beteggel való érintkezés is a fertőzés veszedelmével járhat, mert a tífuszos betegnek ürüléktől szennyezett ruháin a beteg testén s az általa érintett tárgyakon, ha mindjárt a szennyezettségnek külső látható jelei nincsenek is, nagy számmal lehetnek jelen bacillusok. Ezek a belehelt levegő vagy a kezünk útján szájunkba és onnét a gyomrunkba, illetőleg beleinkbe jutnak.

A *vérhas* betegséggel való fertőzésre vonatkozólag körülbelül ugyanazt mondhatjuk, amit a tífuszra nézve mondottunk. Hozzáteszünk azonban, hogy a *vérhas* betegség terjesztésénél nagy szerepet játszanak a legyek. A legyek különben minden fertőző betegségnek nagy terjesztője, a fertőzéses gyomor és bélhajoknál azonban különös jelentősége van. A legyek ugyanis rászállnak a beteg ember ürülékére és onnan másfelé szállva terjesztik a betegséget. A legyek hashban szenvedő beteg ürülékének valamint beszennyezett ágy- és fehérneműinek alapos

fertőtlenítése. Kerüljük az olyan vidéket, ahol a vérhas járványosan uralkodik, de különösen óvatosak legyünk az ilyen vidéken az ivóvíz megválasztásában. Nyers élelmiszereket nem tanácsos vérhasjárvány idején enni. A tejet forraljuk föl, ha gyanús az ivóvíz, azt is Nyers gyümölcsöt, ugorkát, salátát csak alapos megtisztítás után együnk. Testünk, különösen pedig a kezünk tisztaságára fordítsunk nagy gondot.

A tífusz és a vérhas tünetei általánosan ismeretesekek. Kezdetben mindkettőnél súlyos hasmenés jelentkezik. A vérhasnál a beteg széklete véres és kellemetlen görcsök kínozzák. A betegség pontos felismerése az orvos dolga. Ugyancsak az orvos feladatának köré tartozik az is, hogy a betegség alkalmával követendő gyógymódot és étrendet megszabja. Jó tudni azonban ilyenkor járványok idején, hogy, amint azt cikkünk elején is hangsúlyoztuk, a rendellenes életmód, a mértéktelen evés és ivás nagyban növelik a tífusszal és vérhasal való fertőzés lehetőségét.

A legkisebb gyomorrontás utat nyit a fertőző csirák megtelepedésének és elhatalmasodásának. Ezért ilyen járványok idején különösen fontosnak kell venni a legkisebb zavart, ami a gyomorban vagy belekben jelentkezik. A legszigorúbb étrendre kell fogni a legenyhébb tünetek közt megbetegedett embert is, mert ez könnyen elejét lehet venni nagyobb bajnak. A hasmenésben szenvedő beteg táplálására csak könnyű, híg ételek alkalmasok. Az orvos ajánlja meg, hogy hajtószert rendel-e a betegnek, vagy pedig olyan orvosságot, amely a székletét szilárdabbá teszi. Ezen a téren szabad ötletszerűen háziszerekkel kísérletezni, mert a legkisebb tévedés a beteg életét veszélyeztethet.

Ismételten hangsúlyozzuk: a tífusz és a vérhas ellen legjobb fegyver a tisztaság, mértékesség és rendszeres életmód. Aki ezeket a szabályokat betartja, azt nem támadja meg a járvány, tehát a két veszedelme.

Minden magyar ember ismerje jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ideértve

Védekezés a küszöbökön.

Az idei nyáron a falvak jóérzésű népének is-kijutott az izgalomból és aggodalomból. A lelki vezérek, tanítók, tanítónők, odakerültek a nyelvvizsgák rostájára: vajjon ki hogyan állja meg a próbát, folytatni tudják-e áldásos munkájukat vagy elszakadnak a testvéri szeretetből szövődött kapesok, s új, mostoha pástörök kezére kerülnek az ifjú magyar sergek?

A lelki ostrom befejeződött s rendre a veszteséglisák is nyilvánosságra kerülnek. Annyit máris tudunk, hogy a nyelvvizsgák barcán sok derék emberünk elesett: a vizsgálatok eredményét könnyörtelen mértékkel bírálta el Anghelescu rendszere. A bukások néhol a hatvan-hetven százalékot is meghaladják.

Most már az a kérdés, hogy tanító személyzet eme kegyetlen megrostálásának milyen következményei lesznek? Hitvallásos iskolánál a tanító kedvezőtlen minősítése nem vonja-e maga után az iskola elbukását is? Már hangot kapott az a gyanu s bizonyosan nem ok nélkül, hogy a felekezeti tanítók nagyszámu elbuktatása voltaképpen a felekezeti oktatásnak szánt csapás volt. De testvéri érdeklődésünket és fájdalmas részvétünket érdemlik az állami iskolák magyar tanítói is, akiket esetleg falatkenyerüktől foszt meg a rossz minősítés.

S mindezeknek a szomorú kilátásoknak a határpontján ott van a magyar művelődés jövődjének a kérdése! Hogyan fogjuk ilyen körülmények közt gyermekeink lelkének magyarságát fönntartani, tudományunkat, művészetünket, nemzeti szokásainkat, erkölcsünket a jövő nemzedékre átszármatatni?

A tanítók nyári megpróbáltatása, amelyet a törvény határozott rendelkezései ellenére kellett elszenvedniök, mindnyájunk előtt világossá tette, hogy anyagi veszteségeink sorozatai után most már lelki erőnk megpróbáltatására került sor. Legyengülve, kifáradva száz sebből vérezve, meg tudunk-e birkózni azokkal a feladatokkal, amelyek iskoláink rendeltetésének elgáncsolása révén szakadnak ránk? Vezető, tanult osztályunk elhanyagolása után tudjuk-e a haladás útját járni, a kor hívó

hat a Togat-tabletta minden
Nüléses megbetegedés
Idegtájdalom, Spanyolnátha
és mindennemü
Rheumatikus betegség
esetén.

Togat oldja a húgysavat
és eltávolítja a szervezetre káros anyagokat!
Minden gyógyszerárban és drogériában.
Lei 52— vagy Lei 130—. Biztos hatásu csakis a

Togat

Svájci készítmény!

szavát követni, vagy belesülyedünk a művelletlenség s az ezzel járó erkölcsi szolgaság fertőjébe?

Mi úgy látjuk s megfigyelésünket az őrszem riadalmával adjuk tovább: a tanító-személyzet lehengetelése után a családok küszöbéig tört előre a magyar művelődés ellen intézett ostrom. Ki tudja-e oltani a családi tűzhelyen is a művelődés szent szövétnekét?

A harcnak ez a része már magán a népe fordul meg. A történelem pedig azt tanítja, hogy a népet, amely élni akart, amely gyermekeit a maga hite szerint való imára, a maga szíve szerint való éneklésre megtanította, amely a szülői kötelességeket a tanító kötelességével bővítette ki, nem lehet kiforgatni a maga nemzeti valójából. A magános fákat ki-döntheti a vihar, de az erdők, bár szintén szenvednek veszteségeket, ellenállnak a legcsunább fergetegnek.

Olvaszátok a „KELETI UJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

Külföld

Nagy győzelmet aratott Hitler a németországi elnökválasztáson. Németország népe nagy érdeklődés mellett választott köztársasági elnököt. Amint előre lehetett látni, Hitler óriási győzelmet aratott. Negyvenhatmillió választóból negyvenhárom millió szavazott le. A szavazókból harmincnyolcmillió Hitler mellett, négy millió Hitler ellen szavazott. Csaknem egymillió szavazatot megsemmisítettek, mert a szavazók nem jól állították ki a szavazó lapokat. Hitler győzelme nem meglepetés, mert a nemzeti szocialisták nagy propagandát fejtettek ki Hitler győzelme érdekében. Az angol és francia újságok a Hitler ellen leadott szavazatokból arra következtetnek, hogy Hitler mégis veszített népszerűségéből.

Nagy pompával ünnepelték meg Szent István napját Magyarországon. Szent István napját Budapesten a szokottnál fényesebb keretek között ünnepelték meg. A külön vonatok százai szállították Magyarországon minden részéből a vendégeket Budapestre. Külföldről is több ezer vendég érkezett az ünnepségre. A körmenetben százezrek vettek részt. A körmenet élén Horthy Miklós kormányzó és Gömbös Gyula miniszterelnök haladtak. A Szent István napi ünnepségek újabb bizonyítékot szolgáltatottak arra nézve, hogy a külföldiek milyen nagy előszerelettel keresik fel Magyarországot. A magyar idegenforgalom fellendítéséért Magyarország eddig is sok áldozatot hozott, a tapasztalatok hatása alatt most úgy határoztak, hogy még jobban kifejlesztik Magyarország idegenforgalmi pro-

pagandáját. A magyar kereskedelemügyi minisztérium több külföldi országban idegenforgalmi irodákat fog felállítani. Az első idegenforgalmi irodát New Yorkban állítják fel.

Katonai szerződés Oroszország és Franciaország között. Oroszország és Franciaország katonai szerződést fognak kötni. A szerződést, jó hangzása kedvéért „kölesönös segélynyújtási szerződés”-nek fogják hívni. A szerződés Németország és Lengyelország ellen irányul.

Schuschnigg osztrák kancellár és Mussolini tárgyalásai. Az európai külpolitikának legnagyobb eseménye Schuschnigg osztrák kancellár olaszországi látogatása. Az osztrák kancellár repülőgépen utazott Firenzébe, ahol Mussolini és Suvich külügyminiszeri államtitkár várta. Az osztrák kancellár a Mussolinivel folytatott tanácskozás után végig nézte az olasz hadgyakorlatok záró küzdelmeit, majd kihallgatáson jelent meg Viktor Emánuel olasz király előtt. A látogatásból azt következtetik, hogy Olaszország minden erejével meg fogja óvni Ausztria függetlenségét és megakadályozza azt, hogy Németországhoz csatlakozzék. Hír szerint az osztrák kancellár Franciaországba is ellátogat, hogy a közép-európai helyzetről tanácskozzék. Állítólag szóba kerül az olasz—magyar—osztrák és cseh együttműködés kérdése is. A csehek minden jel szerint szívesen csatlakoznak az olasz—magyar—osztrák szövetséghez.

A magyar miniszterelnök nyilatkozata. Gömbös Gyula, Magyarország miniszterelnöke egy amerikai újságnak nyilatkozatot adott Magyarországon külpolitikai helyzetéről. Gömbös kijelentette, hogy Magyarország a békeszer-

ződések megváltoztatását nem fegyveres erővel akarja kivéni, hanem békés úton akarja felvilágosítani a közvéleményt, hogy az ügyet az erre hivatott nemzetközi szerv intézze el. Ezzel Magyarország a békének nagy szolgálatot tesz. A magyar miniszterelnök kifejtette, hogy kevés ország dicsekedhetik olyan belső renddel és nyugalommal, mint Magyarország.

Lázadás tört ki három spanyol hadihajón. Három spanyol hadihajón a legénység fellázadt a tisztek ellen. Kommunista zászlókat vontak a hajó árbócára és a tiszteket fülkébe zárták. A lázadókat sikerült lefegyverezni. Rövidesen katonai törvényszék fog ítélni felettük.

Angol-japán szerződés Oroszország ellen. A távol keleti eseményeknek érdekes fordulata az a közeledés, ami az angolok és japánok között történt. Hír szerint angol-japán szövetség van készülöben. A szövetség Oroszország ellen irányul.

Ősszel kikiáltják Ausztriában a császárságot? Angol újságok szerint Habsburg Ottó ősszel elfoglalja az osztrák császári trónt. Valószínűleg Miklós köztársasági elnök közelebről le fog mondani és helyébe Jenő főherceg vagy Starhenberg herceg kerül. Így akarják megkönnyíteni Ottó trónra jutását.

Parancs-uralom készült Görögországban. Görögországban katonai összeesküvés készült, de felfedezték. Az összeesküvők meg akarták dönteni a mostani kormányzatot és katonai hatalommal akarták az országot kormányozni. Az összeesküvőkben sok magasrangú tiszt vett részt. A bűnösöket elfogták.

Terjesszük a
„Magyar Nép”-et!

Belpolitikai hírek

Érvényben marad az ostromállapot és az újságok cenzurája. Tatarescu miniszterelnök kijelentette, hogy bár a kormány nem tartja az ostromállapotot és a cenzurát kívánatos dolognak, de célszerűségi okokból tovább is megmaradnak a kivételes intézkedések. A miniszterelnök a következőket mondotta:

— Inkább vádoljanak azzal, hogy visszaélek a hatalommal, mint azzal, hogy gyenge voltam a hatalom kezelésében.

Vész hírek. A kormány egyik minisztertanácsos elhatározta, hogy felül fogja vizsgálni a nyugdíjasok ügyét. A minisztertanácsi határozat szerint ezek közé tartozik azoknak a volt magyar köztisztviselőknek a nyugdíjügye is, akik később tettek le a hűség esküt a román államnak. Az ügyvel kapcsolatban az *Országos Magyar Párt* elnöksége megnyugtató módon nyilatkozott. Biztosította a magyar nyugdíjasokat arról, hogy minden erejével meg fogja akadályozni, hogy törvénytelen és méltánytalan módon megfosszák őket nyugdíjaiktól.

Ki a bűnös a Skoda-ügyben? A liberális párt elnöke egy pártgyűlésen súlyos vádat emelt a román nemzeti parasztpárt ellen. Bratianu kijelentette, jól tudja, hogy vannak emberek, akik a Skoda-ügy révén pénzt kaptak a nemzetvédelem kárára és a nemzeti ipar rovására. A parlamenti vizsgálat feladata rendkívül nehéz, mert nem tudja aktákkal bizonyítani, kik azok, akik jutalmakat kaptak. A bűnösök ugyanis akkor az állam élén álltak és megkönnyítették Zerbakynak az iratok elűntetését. De elmentmondó vallomásaikból nem igazolható vagyontukból

PATKÁNYOK ELPUSZTÍTÁSÁRA

Egerek, mezei egerek által okozott károk megszüntetésére.

THALLIN-pasztát**THALLIN-buzát**

HASZNÁLJUNK.

Gvartia Ezer & Co. Reszvénytársaság Vegyszereti Gyár Cluj-Kolozsvár

kitűnik a valóság, mert köztudomású tény, hogy azok, akik tegnap még szegények voltak, ma új gazdagok. Ez teljes bizonyíték bűnösségük mellett. Ebből a nyilatkozatból kitűnik, hogy Bratianu a Maniu-párt vezetését hibáztatja a Skoda ügyben.

Mindent elkövetnek, hogy kibékiítsék Vajdát és Maniut. A nemzeti pártban a Maniu és Vajda között levő ellentétek miatt bomlás indult meg. A párt vezetősége látja ezt és mindent elkövet, hogy ezt a folyamatot megállítsa. Ujabb és újabb erőfeszítéseket tesznek tekintélyesebb párttagok Vajda és Maniu kibékiítésére. Az eddigi kísérletek azonban kudarcot vallottak. Most újabb kísérletbe fogtak, hogy Maniut kibékiítsék Vajdával. Hír szerint azonban a kísérlet nem sikerült.

Helyet az erdélyieknek! Azokra a panaszokra, hogy az erdélyi származású románokat mellőzik a magasabb állami állásoknál, érdekes választ adott Bratianu Dinu, a liberális párt elnöke. Bratianu kijelentette, hogy az erdélyieknek meg kell kapniuk azokat a helyeket, amiket számuknál és képességüknél fogva megérdemelnek.

Új pártot alakít Maniu. Augustus hó 30-án a román nemzeti párt Maniu-csoportja gyűlést tart Szovátnán. A gyűlésen megbeszélik azokat az elveket, amelyeket a párt a jövőben követni fog. Hír szerint Maniu új pártot fog alakítani, ezzel aztán teljes lesz a nemzeti párt kettészakadása.

Életképek

Életbe lépett a konverziós törvény. A konverziós kérdést rendező legutolsó törvény szerint november 15-én a leszállított adósságok után meg kell kezdeni a fizetéseket. A kormány kijelentette, hogy nem járul hozzá semmiféle halasztáshoz. A konverziós törvény összes rendelkezését a törvény által előírt határidőben feltétlenül érvénybe lépnek és azokat úgy az adósok, mint a hitelezők érdekében a törvény teljes szigorának erejével fogják alkalmazni. Ez a kormányi nyilatkozat figyelmeztető arra, hogy mindenki készüljön fel a november 15-iki határidőre. Felhívjuk olvasóink figyelmét a gazdasági rovatunkban közölt cikkekre. Ebből mindenki megállapíthatja, hogy mit kell tennie, hogy ügye kedvezően intéződjék el.

Szobrot emelnek II. Rákóczi Ferencnek. Horthy Miklós kormányzó leiratot intézett Gömbös Gyula magyar miniszterelnökhöz. Ebben felhatalmazza, hogy tegye meg az intézkedéseket II. Rákóczi Ferenc lovas szobrának felállítására. A lovas szobrot a magyar parlament épülete előtt fogják felállítani.

Szomorú a kisebbségi tanítók vizsgaeredménye. A székelyföldi tanítók vizsga eredményeit nyilvánosságra hozták. Az eredmény nagyon szomorú. Csikmegyében a vizsgára állott 98 felekezeti tanító közül 31, 49 állami iskolai tanító közül 38 tette le a sikeres vizsgát. 67 felekezeti és 11 álla-

mi tanító megbukott. Udvarhelymegyében a vizsgára állott 93 felekezeti tanító közül 32, a 62 állami tanító közül 43 végzett sikerrel. Hatvankét felekezeti tanítót és 19 állami iskolai tanítót a közoktatásügyi minisztérium elutasított. Az elbukott kisebbségi tanítók októberben pótvizsgára állhatnak, sajnos, azonban addig csak másfél hónap van s így remény sem lehet arra, hogy az eredmény jobb fog lenni.

Mária királyné a Gyilkostónál. A csodálatos szépségű Gyilkostónak királyi vendégei voltak. Mária királyné, Ileana hercegnő és Habsburg Antal főherceg egy napot töltöttek a Gyilkostó környékén. A királyi vendégek a Jakabfy-villába voltak szállva és Helvig csikszerepai szakácsművész főzött számukra. A királyi vendégek nemcsak a gyönyörű vidéktől voltak elbűvölve, hanem nagyon izlett nekik a Gyilkostóból származó pisztráng hal is.

Nagy győzelmet arattak a magyarok a vízi labdajáték nemzetközi tornáján. A németországi Magdeburgban megtartott uszó mérkőzéseken a magyarok több fényes győzelmet arattak. A legnagyobb győzelem, hogy a magyar versenyzők megszerezték a vízi labdajáték európai bajnokságát. Az izgalmas mérkőzést Hitler is végignézte.

Kétmillió áldozat. Franciaországban könyv jelent meg az orosz forradalomról. A könyv írója megállapítja, hogy az orosz szovjet 1917-től 1933-ig kétmillió embert végeztetett ki. A kivégzettek között szerepel huszonöt püspök, ezerkétszáz pap, hétezer tanító, nyolc ezer orvos, huszezer tisztviselő, nyolcszáz ezer földműves és kétszáz ezer munkás. A többi kivégzettek katonák, rendőrök és csendőrök voltak.

Halálos szerencsétlenség történt Kolozsvár mellett. Kolozsvár és Felek között most építik újjá az utat, hogy azon nemzetközi automobil versenyt lehessen tartani. Az újonnan forgalomba helyezett uton máris szomorú szerencsétlenség történt. Vekerle József, tordamegyei gazdálkodó lova egy sebesen rohanó autótól megijedt és a szekeret az árokba fordította. Vekerle József azonnal meghalt, feleségét és kisleányát súlyos sérülésekkel szállították a kolozsvári kórházba.

Megvonták az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogát. A közoktatásügyi miniszter leiratot intézett az aradi római katolikus gimnázium igazgatóságához. A leiratban megdöbbenő hírt közölt: megvonta a gimnázium nyilvánossági jogát.

Csak románul beszélhetnek a székely tűzoltók. Gyergyószentmiklósról érkezett a belügyminisztériumból, hogy a tűzoltóságnál csak a román nyelvet lehet használni. A rendelet nem számol azzal, hogy Gyergyószentmiklós lakossága csaknem teljesen magyar és a tűzoltók közül alig tudnak néhányan románul beszélni.

Szabadon engedték Gavallér Lajos református lelkészt. A hadbíróóság Gavallér Lajos kisperegi (Áradmegye) lelkészt másfél évi fogságra ítélte, mert a vádirat szerint tévesen hirdette ki a templomban a hősök napját s azon a napon tartotta meg, amikor Magyarországon is ünnepelték. Gavallér Lajos a szigorú ítélet ellen felebbezett. A krajovai hadbíróóság szeptemberben tárgyalja Gavallér Lajos ügyét, addig is elrendelte szabad lábba helyezését.

Diákok szerencsétlensége a havashon. Prágai diákok kirándulást rendeztek a szebeni havashoz. A ködben és viharban a

diákok elveszítették tájékozódó képességüket. A hidegtől és éhségtől agyoncsigázott diákok közül Erich Kolbern tizennégy éves fiú meghalt. Két diákot súlyos betegen szállítottak Szebenbe.

Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle” augusztusi száma. A Mezőgazdasági Szemle, Románia egyetlen mezőgazdasági lapja gazdag tartalommal jelent meg. Cikkei közül kiemeljük a következőket: Dr. Schandl Károly: a nemzetközi mezőgazdasági kongresszusról írt vezető cikket. Br. Atzél Ede az erdélyi juhászarságról jövőjéről értekezik a folyóiratban. A Mezőgazdasági Szemle több cikkben foglalkozik a buza pácolás időszerű kérdéseivel. Pontos statisztikai adatok felhasználása alapján összeállított cikkekben bírálja a használatban levő pácoló szereket. Szász Ferenc (Pusztakamarás) érdekes cikkben ismereteli az új kolozsvári növénynevesítő állomást. A Haladás, Turlózás, Vadászat, Kérdés és Felelet rovatokban sok színes cikk nyújt élvezetes olvasható nemcsak a mezőgazdának, hanem minden művelt olvasónak. A Mezőgazdasági Szemle megjelenik minden hónapban. Előfizetési ára egy évre 80 lei. Aki a jövő évtől, mint új előfizető előfizeti egy évre a folyóiratot, január 1-ig ingyen kapja. Megrendelhető Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop, volt Brassai ucca 5.

Liliputi-olimpiász Budapestben. A törpék budapesti olimpiászáról rendkívül érdekes fényképekkel illusztrált cikket közöl Telenai Világlapja új száma, amely 52 nagy oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül magyar írók rengeteg novelláit találja az olvasó a műszerű képeslapban, valamint folytatásos regényt, számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikkel és közel száz pompás képet. A lap száma ára 20 fillér.

Régi sóbányát találtak Kolozson. A nagy esőzések következtében a kolozsi sósfürdő kertjének a talaja egy helyen beszakadt. Megállapították, hogy a kert alatt régi sóbánya van. A fürdő-vendégek megrémültek, hogy a szálloda épülete el fog süllyedni. A földomlás azonban szerencsére megállott.

Sérteletlenül leszállottak a stratoszféra repülők. Cosyns, belga tanár és egy kísérője stratoszféra léggömbön tizenhat kilométer magasságba szállt föl. A léggömb Belgiumból indult el és az osztrák-magyar-ugorszláv határ közelében sérteletlenül szállt le a földre. A felszállás tudományos eredményei rendkívül értékesek. A tanár elmondotta, hogy a hidegtől rendkívül sokat szenvedtek, mert a léggömbben a hőmérséklet fagypont alá süllyedt és a falakon vastag jégréteg képződött. Bajorország felett érték el a legnagyobb magasságot. A nagy légritkaság miatt mindketten orrvérzést kaptak.

Három repülőgép zuhant le Franciaországban. Franciaországban sorozatos repülőgép-szerencsétlenségek történtek. Egy napon három repülőgép zuhant le. A szerencsétlenségek alkalmával tíz ember halt meg. Veszett tehén tejéből ivott egy kolozsmegyei község lakossága. Vadra községben a lakosság vesztett kutya által megmárt tehenek tejét fogyasztotta. Hungaryole embert a kolozsvári szülők-intézetben gyógykezeltek.

A gondatlanság áldozata. Gáborban egy kis fiu papírsárkányt eresztett fel. A sárkány a zsinag helyett vékony fémkötélyszálat használt. A sodrony a villamos vezetékhez ért és a kisfiut a villamosáram leégett sújtotta.

Minden okos kisgazdát érdekelnek az olcsón megszereshető és megbízható

haszon és fajbaromfitenyésztési cikkek és felszerelések:

Keltetőgép. Múanya. Vervizsgált faj-tenyészállatok. Tenyész és Keltetőtojások minden fajban. Mütakarmánytáplisztek. Baromfivész elleni szérumok. Fertőtlenítő szerek. Szétszedhető baromfiólak. Mintatelepek. Tervrajzok. Oltvány-Kötszerek. Fertőtlenítő és Permetezőgépek és minden gazdasági ágat lefoglaló cikkek.

Kerjen ingyen áriegyzékelt!

B. ADORJÁN JENŐ CLUJ-KOLOZSVÁR,
Calea Moşilor 87 - Telefon: 11-68. - Válaszbélyeg mellékelendő.

Valami, miről jó megemlékezni...

Pár nappal ezelőtt ért véget az IKE (ifjusági keresztény egyesület) Málnáson megrendezett székelyföldi tanácskozása. Nem sokan tudtak róla; az újságok is nagyon szűkszavuan írtak róla, még a programot sem közölték le; a résztvevők száma is igen csekély volt.

De nem is ez a fontos. Valami olyan történt ezen a konferencián, amiről jó megemlékezni, amit jó volna minden erdélyi magyarnak lelkébe vésní, hogy minden kifogást félretéve, rögtön munkába álljon.

A konferencia tárgyrendjében szerepelt az Ókirályságban élő magyarság sorsa is. Hogy miben áll ez, arra nincsen szükség itt kitérni: hisz máma mindenki tudja, hogy nagy számmal élnek az Ókirályságban magyarok és azt is tudja mindenki, hogy ezek napról-napra kivetkőznek magyarságukból. Népünk legnagyobb temetője az a hely. Erről szólott az előadás és erről folyt a megbeszélés is. De azt lehet mondani, hogy nem úgy mint annyiszor. Itt felvetődtek ugyan a vádak a felelősökkel szemben, de a lelkes ifjú tábor nem állott meg itt. Nemcsak vádolt, nemcsak meglátta a hibát, hanem azt orvosolni is megpróbálta. Mintegy 50 ifju és ifju lelkü „öreg”

az első felhívásra itt rögtön csaknem 1000 Leit adott össze e nagy jelentőségű ügy felkarolására. De ennél tovább is ment: a ref. egyház árvaházi perselyeinek mintájára mindenki elhatározta, hogy perselyt csinál és abba az itt javasolt és ez év őszén beállítandó ifjusági munkás fizetésének megalapozására csekély pénzének felesleges részét félreteszi. Merész vállalkozás volt, melyhez hasonló nemcsak a Felelősségét nem érző társadalmunk, hanem még az arra hivatott hivatalos vezetők sem tettek.

Az I. K. E. konferenciájának résztvevői megtették ezt mindegyik anyagi háttér hiányában. Megtették, mert érzik azt a felelősséget, mellyel tartoznak hitüknek és népüknek.

Vajjon társadalmunk tudomást fog-e venni róla? Vagy ifjú hívnek tulajdonítva tovább megy mellette és ezután is elrejtőzve saját „gondjai és bajai” védbástyái mögé, tovább kitart a semmittevés kényelmes mezéjén? Jó volna, ha már egyszer társadalmunk minden egyes tagja mások terheire is gondolna és azokat Istenbe vetett igaz hittel és faji szeretettel, már egyszer nemcsak szóval, hanem tettel is hordozná.

T. J.

Magyar tanítók figyelmébe!

A magyar tanítók évtizedes óhaja, hogy egészen egységes tankönyv birtokába jussanak, most teljességbe ment. Míg eddig csak próbálgatások történtek a teljes egység biztosítására, addig most a szerzők kitartó munkája s a kiadó nagy áldozathozatala lehetővé tette az egység megteremtését. A magyar nyelvi részt a tanítók nagy része ismeri. Az Lőrinczy Ferenc, Felméry Sándor, Ferenczi Gábor, Óz Sándor, Kali Sándor és Bedelean Diomed szerkesztésében jelent meg. Most a román rész is elhagyta a sajtót. Bedeleanu Diomed, Lőrinczi Ferenc és Stan Constantin szerkesztésében. Mindenik szerző közismert pedagógus. Az új könyv a magyar tanítók és tanuló munkáját nemcsak megkönnyíti, de fel nem becsülhető eredményt is biztosít. A szakbírálók, egyháziak és államiak egyaránt az elismerés teljes melegeivel számolnak be az új egységes könyvekről s amidőn közöljük, hogy a kötelező bevezetést úgy az Erdélyi, mint a Királyhágómelléki ref. egyházkerület, továbbá a nagyváradi és szatmári róm. kath. püspökség elrendelte, felkérjük a magyar tanító urakat, hogy a címükre érkező tiszteletpéldányt álltanulmányozni sziveskedjenek. Beszéljenek maguk a könyvek.

A II. oszt. olvasót, nyelvtant, számtant és román részt tartalmaz. Az olvasóban a történelmi és földrajzi rész is benne van.

A III. oszt. olvasó, nyelvtan, természet tudomány, román olvasó, történelem, földrajz és számtanból áll: történelem és földrajz magyar fordításban is.

A IV. oszt.-ban az olvasót, nyelvtant, természet tudományt, román olvasót és nyelvtant találjuk.

A román rész sok ábrával van ellátva a szemléltetés biztosítására, a számtanban szerzők a példákra fektették a súlyt, hogy a tanító urak munkáját mindenféle tekintetben megkönnyítsék.

Ha valamelyik tanító ur még nem kapott volna tiszteletpéldányt, forduljon a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézethez Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.

Itéletidő vonult át Borsa fölé. Egy este hatalmas vihar vonult át a Kolozsmegyében levő Borsa járás fölött. Sűrű villámesapások voltak. Különösen sokat szenvedett a villámcsapásoktól Kolozsborsa község, ahol egyszerre három házat gyújtott fel a villám. Az egyik házban bent volt egy öreg ember egy kis gyerekkel, akiket csak a legnagyobb önfeláldozás árán lehetett megmenteni. Ez idő alatt nagy jégverés pusztított végig Kolozsdoboka és a környékbeli községek határain. A termés teljesen megsemmisült. A jég még másnap is a földön állott. Óriási az elkeseredés az olyan gazdák között, akik a termést nem biztosították.

A tudatlanság áldozata. Szabó András szatmári köművessegédet még a nyáron elverte egyik haragosa. Szabó a lábán szenvedett súlyosabb sérüléseket, de nem törődött a genyesedő sebekkel. Az elhanyagolt sebek miatt egyik lábát le kellett vágni. Így lett tudatlansága miatt örökre nyomorék Szabó András.

Borzalmas bomba-robbanás történt Havanna szigetén. Az Északamerikához tartozó Havanna-szigeten borzalmas robbanás történt. Egy előkelő étterembe bombákat dobtak. A merényletnek 20 halálos áldozata és 100-nál több sebesültje van. Ammerénylők is meghaltak.

Új könyvek.

a kolozsvári Gondoskodó Társaság

Erdélyi Tudományos Füzetek szerkeszti dr. György Lajos.

A kolozsvári Gondoskodó Társaság egyszázados múltja alatt hasznos és eredményes munkát fejtett ki a pénzügyi élet terén. Illik is tehát, hogy a társaság alakulásának és munkásságának történetét megismerje a magyarság. Oberding munkájában nem csak a Gondoskodó Társaság megalakulásának történetét ismerteti, hanem érdekes sorokban foglalkozik Bölöni Farkas Sándorral, aki a Gondoskodó Társaságot alapította. Kevesen tudják Bölöni Farkas Sándorral, hogy nemcsak kiváló utazó, hanem kiváló közgazdász is volt. A kormányszéknél elfoglalt hivatala és minden más tisztség mellett időt szakított arra, hogy gazdasági kérdésekkel is foglalkozzék.

Oberding a füzethez függelékkel csatolta a Gondoskodó Társaság 1825-ben készített alapszabályait. Az alapszabályok olvasása és tanulmányozása rendkívül érdekes gondolatok kelt az emberben és még a közgazdának is gyönyörűséget okoznak azok az egyszázados pénzügyi elvek, amelyeket a Gondoskodó Társaság 1825-ben lefektetett.

Nagy emberek papucsban. A címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely a Délibab című számában jelent meg és amelyben rendkívül sok intimitást vashatunk a nagy emberek életéről. A kitiünő színházi képeslapok budapesti és külföldi műsorokat, nagyszerű filmeket, tot, slágerszöveget, folytatásregényt, egyfelvonásos színdarabot és nagyon sok képet tartalmaz. Egy szám ára 20 fillér és a megújulásáig minden postai hivatalban kapható.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

III a végső ideje . . .

Ismertette a „Magyar Nép“ az Országos Magyar Párt Közgazdasági Szakosztályának augusztus hó 6-i ülését, melynek tárgyát egyedül és kizárólag a konverzió és hitelszervezetünk újjáépítésének a kérdései képezték.

A párt szakosztálya a konverziós kérdés kapcsán megállapította, hogy a legujabb konverziós törvény minden valószínűség szerint végleges lesz, újabb törvényt már nem fognak hozni. Erre vall a miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy „a legutóbbi törvény már addig a határig ment az adósok érdekében, amelyen túl csak az örültség következhetik.“ Igaz ugyan, hogy sokan politikai érdekből a konverziós törvény érvénybeléptetésének a kiteljesítése mellett izgatnak, ez azonban annál inkább sem következhetik be, minthogy a parlament november 1. előtt, amikor a törvény értelmében az első részletfizetések esedékessé válnak, nem ül össze. Ezért az alábbiakban megegyezően összefoglaljuk a betétesek és adósok számára fontos tudnivalókat.

Mit tegyen a betétes?

A betétek visszafizetési összegének és idejének megállapítására nézve kétféle lehetőséget nyújt a törvény: vagy közvetlenül egyezik meg a betétes a bankkal, vagy egy háromtagu

választottbiróságra bizza a döntést. A választottbiróság összehívására akkor kerül sor, ha a bank és a betétesek közvetlen megegyezése meghiúsult. A választottbiróság elnökét a törvény értelmében a Banca Nationala jelöli ki a választottbiróságnak jogában áll a kielégítés címén a bankot felszámoltatni. Felesleges is hangoztatnunk, hogy a bank felszámoltatása esetén a betétesek semmit sem fognak viszonlátni a pénzükből, mert amint az eddigi példák mutatják, a felszámolók mindig megették a bank vagyonát. A betétes jófel-fogott önérdéke tehát azt parancsolja, hogy igyekezzék a bankkal közvetlenül kiegyezni a méltányosság szempontjai szerint. De nem csak az egyéni önérdék parancsolja a közvetlen kiegyezést, hanem a magyar nemzeti szempontok is. Ha ugyanis a bankot a választottbiróság felszámoltatná, nemcsak a betétesek vagyona uszna el az utolsó krajcárig, hanem elpusztulna a magyar hitelszervezet is. Hogy pedig nekünk a magyar bankokra a jövőben is szükségünk lesz, avval mindannyian tisztában vagyunk.

A betéteseknek módjukban áll az egyezkedés alkalmával meggyőződést szerezni a bank teljesítőképességéről. Bankjainkban meg

Vetőmagot pácolni ma már csak PORZOL-lal érdemes!

Minek a haszontalan nedves gálicos csáva,

ha a PORZOL üszögölő és hasznothozó máma.

Eddig is olcsó volt a PORZOL, de most még olcsóbb,

mert: 1 kg.-os csomagban Lei 78.-
5 kg.-ként 76.-
20 dekás tasak 18.-

Követelje kereskedőjétől, hogy PORZOL-t raktáron tartson!

A legközelebbi lerakat címét közli:

A KÉPVISELET:

AGROTECHNICA, CLUJ-KOLOZSVAR
CALEA REGELE FERDINAND 8.

A VEZÉRKÉPVISELET:

FREDERIC SPODHEIM & Co. S. A.
BUCURESTI I, STR. SFT. CONSTANTIN 4.

van a jóindulat, hogy a lehető legkedvezőbb kielégítési kvótát ajánlják fel a betéteseknek, ami a súlyos konverziós veszteségek folytán körülbelül 30—40% közt fog mozogni 5—7 évig terjedő törlesztéssel. Természetes, hogy a bankok betétvisszafizetési képessége azon fordul meg, hogy miként tudják a saját követeléseiket behajtani. Ebből a szempontból nem közömbös az adósok magatartása sem.

Mit tegyen az adós?

Az adósok a leghelyesebben akkor járnak el, ha a 2 éves fizetési kedvezményt veszik igénybe, mert így tartozásuknak mindössze csak 30%-át kell visszafizetniük. Tekintve, hogy az adósok már évek óta még kamatot sem fizetnek, nagyon sokan vannak, akik annyit készpénzzel rendelkeznek, hogy adósságuk 2 év alatti törlesztése nem fog nehézséget okozni számukra. De ha nincs is összegyűjtve a törlesztéshez szükséges készpénz, akkor is meg kell keresni a tartozások 2 év alatti visszatörlesztésének a módját, nemesak a rendkívül jelentős 70%-os kedvezményért, hanem különösen azért, hogy ne legyen a birtokuk 17 évig zárlat alatt. Hogy a hitelélet megbénulása mily térhet jelent a gazdálkodóra nézve, azt mindannyian éreztük az elmúlt években és érezzük sajnos napjainkban is. Már pedig, míg adósságainkat nem fizetjük az utolsó krajcárig vissza, a törvény lehetetlenné teszi az újabb kölcsönök felvételét. A kölcsönök mihamarábbi visszafizetése tehát hitelképességünknek a jövőre való biztosítása szempontjából is rendkívül fontos.

Itt a végső ideje, hogy az adósok és betétesek a bankokon keresztül kiegyezzenek egymással. Tudnunk kell ugyanis, hogy a kölcsön, amit a bankoktól kaptunk, nem a banké, hanem a betétesek pénze volt s amilyen szolgálatkészen közvetítette a bank ezelőtt a betétesek pénzét az arra szoruló kölcsönvevőkhöz, ugyanolyan szolgálatkészséggel kívánja most a kölcsönöket visszajuttatni a betétesekhez, csak legyen belátás és méltányosság mindkét félben. Az adós igyekezzék minél hamarabb

visszatörleszteni adósságát, a betétes meg nyugodjék bele az adósok lecsökkent teljesítőképességébe, a betétek alacsonyabb összegű kiegyenlítésébe.

Ha sikerül visszaállítani a testvéri szeretetet az adósok és betétesek között, ha kölcsönös megértéssel és jóakarattal hajtjuk végre a konverziót, átmentettük bankjainkat is a súlyos válságon, hogy aztán az összes magyar bankok összpontosításával egy központi nagy magyar pénzügyintézetet hozhassunk létre, melynek védőszárnya alatt biztos nyugalommal láthassunk hozzá a szebb és jobb magyar jövő megépítéséhez.

Dr. Oberding József György.

Felvétel a Iernut-radnóti földműves iskolába.

Az erdélyi róm. kath. egyházmegyei tanács a Iernut-radnóti birtokon magyar tannyelvű földműves iskolát állít be 1934—35. tanév elejére. A tanév kezdete október 15. Felvételik minden magyar anyanyelvű tanuló 14—30 év között, aki a IV. elemi iskolát elvégezte. Az iskola internátussal kapcsolatos, ahová 20 éven alóli tanulók vehetők fel. Az idősebbek csak kint lakók lehetnek. Az internátusban az ellátási díj havi 400 Lei. Az iskola semmi másféle díjat nem szed. Az elméleti oktatás október 15-től április 15-ig tart. A nyári félévet (április 15-től, október 15-ig) a tanulók gazdasági munkával töltik el, gazdasági szaktanóráik utasításai szerint. Az iskola második évfolyama elvégzése után egy évi önkéntesi kedvezményre jogosít. Az iskolába felvétel iránti kérvények lehetőleg szeptember 15-ig és legkésőbb október 1-ig az iskola igazgatóságához (Iernut-Radton jud. Tárnava Mică) benyújtandók.

A kérvényhez melléklendők:

1. születési bizonyítvány (keresztlevél vagy anyakönyvi kivonat), 2. állampolgársági bizonyítvány, 3. elemi iskolai értesítő, 4. a felvételt kérelmezőnek, vagy szüleinek vagyoni állapotáról körzeti bizonyítvány, 5. orvosi bizonyítvány, 6. erkölcsei bizonyítvány (lelkészi hivataltól). A tanulók az internátusba ágyneműt, fehérneműt és evőeszközt (kés, kanál, villa) kötelesek hozni.

Egyébként egyszerű, szokott ruhájokban járnak. — Cluj-Kolozsvár, 1934. augusztus 14.

Egyházmegyei Tanács.

Miben áll a rézgálic káros hatása a vetőmagokra?

Alig akad gazda, aki az új fajta cséplőgépek dobját ne ismerne és ne tudná azt, hogy a dob a percnkénti nagy for-

gásszáma mellett a buzaszemek tekintélyes része megsérül.

Az így megsérült magvak, a nedves gálicos csávázás alkalmával, a gálic hatása folytán csiraképességüket teljesen elve-

szítik. Ez súlyos baj, mellyel gazdáink is tisztában vannak és innen van az, hogy például 1 mázsa vetőmaghoz 10—15 kg vetőmagot még ráadnak, hogy elegendő sűrűségű termést kap-

k. Minden gazda számolja ki azt, hogy a fáradságos és sok időt igénybevevő gálicos csávázásnál pl. 100 kg. vetőmagnál nemcsak 7. Lei költsége van, hanem a gálic kerül, hanem a 7 Leihez hozzászámítandó a pótlásként hozzáadott legkevesebb 10 kg. vetőmag értéke, ami a mai árak szerint 45 leit tesz ki. A számok beszélnek. Gálicos csávázásnál 1 mázsa vetőmag csávázási összköltsége 52 lei, hozzá hosszadalmas áztató és szárító munka és ezzel szemben igen gyakran vannak mégis üszöghegyes kalászkok. A fenti-ekben elmondottak világosan bizonyítják azt a régi igazságot, hogy olcsóbb dolog 100 kg. vetőmagot a mai leszállított Porzol árak alapján kb. 17 lei összköltséggel szárazon pácolni, mint 52 leies költséggel gáliccal kinődlni. A porzolás percek alatt történik, a vetőmagvak Porzol után évekig is eltarthatók, viszont ha szükséges nyomban is felhasználhatók. Nincs agyónpácolás, mint a gálicnál és a száraz földbe vetett, de porzolózott vetőmag türelmesen bevárja a nedvességet, nem pusztul el csira-képessége a szárazság folytán.

Kölsönt adnak a gazdáknak nemes állatok vásárlására. A Földművelésügyi miniszterium 20 millió lej kölsönt vett fel a állatakarékpénztártól. A pénztártól olyan gazdáknak nyújtottak kölsönt, akik nemes állatokat akarnak vásárolni. Attól várunk, hogy a magyaroknak ebből a pénzből kevés fog jutni.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Kolozsvárt. Az Erdélyrészi Méhészet Egyesület folyó évi szeptember hó folyamán Kolozsvárt méhészeti tanfolyamot rendez a E. M. E. házsongárdi méhészeti telepén. A tanfolyamon résztvehetnek férfiak és nők, és leányok egyaránt. A tan-

folyam hallgatása díjtalan, csupán a beiratásért fizetendő 100 lej. A tanfolyamra jelentkezni lehet az E. M. E. titkári hivatalánál szept. hó 8-ig. A tanfolyam 14 napig tart, naponta d. u. 4 órától kezdődőleg.

Aldásos munka.

A tanító, ki szívvel-lélekkel él foglalkozásának, népének valószínűs áldásává válhatik. A jó tanító nemcsak egy község gyermek-seregének lelki és testi nevelését tartja kezében, hanem gazdasági téren is hasznosan tevékenykedhetik. Szép példáját mutatta ennek a kolozsmegyei *Magyarszovát* község unitárius tanítója *Benczédi Márton*, aki nagy szakértelemmel és fáradhatatlan buzgalommal gyönyörű faiskolát létesített az unitárius iskolához tartozó kertterületen. A jól kezelt faiskolában a legnemesebb fajta gyümölcsöket szaporítja azzal a céllal, hogy a *Mezőség* magyar népét olcsó árért, kifogástalan oltványokkal tudja ellátni. A munka áldásos hatása akkor fog igazában jelentkezni, mikor a *Benczédi Márton* gyümölcscsemétéi kikerülnek a gazdákhöz és termőre fordulnak. Ezért minden mező-ségi gazda ragadja meg az alkalmat, felkeresve a *szováti* faiskolát, onnan szerezze be kertje számára a legfinomabb fajta gyümölcsoltványokat

Egészséges bő gabonatermés

ARZOPOL SZÁRAZ-PÁCOLÓ SZER

használata nélkül elképzelhetetlen.

Többlettermés! Egészséges magvak! Mérsékelt ár!

Beszerzési forrásokról utbaigazítás ad a gyártó: Moskovits ipartelep R. T. Oradea-Nagyvárad.

Félfáru utazási kedvezmény a budapesti Mezőgazdasági Kiállításra. Országos Mezőgazdasági Termény- és Gyümölcskiállítás lesz szeptember hó 29-től okt. 8-ig Budapesten. A magyar vasúti és hajózási vállalatok a szept. 29-től okt. 8-ig Budapesten tartandó Országos Mezőgazdasági Kiállítás alkalmából félfáru kedvezményt adnak az utasoknak. A kereskedők és importőrök ugyyszólván órák alatt tájékozódhatnak, hogy hol, mit, mennyiért és milyen minőségben kaphatnak. A Mezőgazdasági kiállítás exportirodája pedig a legnagyobb előzékenységgel áll rendelkezésre, hogy a vásárlásokat lebonyolítsa. A kiállítás területén a vezető pénzügyezetek kirendeltséget állítanak fel, ahol ezek a valuta vásárlások, illetve átváltások a legelőnyösebben bonyolíthatók le. A kiállításra való utazási kedvezmény igénybevétele igazolvánnyal történik, mely kapható az összes menetjegyirodáknak. A magyar föld terményei izben, zamatban, színben, minőségben elsőrangúak, a kiállítás pedig még a laikus közönségnek is szórakoztató lesz. A rendezőség Budapesten a Földművelésügyi Miniszteriumban, V. Kossuth Lajos tér 11. működik és bárkinek a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére felejtárgosításokkal

Művelődés

ODA A NYÁR!

Oda a nyár, oda már! —
 Keserű a kis madár,
 S könnyes szemmel nézegeti
 Milyen vedlett a határ.
 'A Napnak biz' — fenn az Égen —
 Nincs kedve, hogy tűzzel égjen,
 Hamar nyugszik, lustán ébred,
 'Aranytüze alig éled.

'A jó meleg napsugár
 Felénk már csak lopva jár.
 Búbánatos mesét susog
 'A ligeti sok platán.
 'A virágok szép ruhája
 Jaj, de kopott, jaj, de árva,
 Mintha, mintha valamennyi
 Kegyelemért sírdogálna...

Oda a nyár, oda már...
 Tovaszállt a fogatán.
 Azt hiszi a fű, fa, virág,
 Nem jön vissza soha tán.
 Maga helyett küldte bátyját,
 Szeptembert, ha nem is várták,
 S már is pattog, már is diktál:
 Rajta fiúk! Rajta lányok!

Nézzétek csak: fut a nyár!
 Nincs pihenés! Munka vár!
 Emitt könnyek... Amott meg egy
 Learatott bús határ...
 Szórjátok a magot szerte.
 El ne vesszen egy se, egy se!
 S vetésekért suttogjatok
 Egy-egy imát minden este!

Új vetések nőjön nagyra.
 Rozsda soha meg ne marja.
 Jég ne érje, gyom ne bántsa,
 Kínéses legyen a kalászu.
 Esztendőtok legyen áldott,
 Teremjen sok boldogságot
 S igazságos édes álmod...

Móra László.

ÜGYES SZÜKES.

A francia háborúk idején, 1794-ben Maraisien falunál, élénken folyt a viaskedés. A régi Császárhuszárezred egyik százada éppen portyázáson volt, amikor nagyhirtelen a francia lovasra bukkant. A kapitány nem tévázott egy pillanatra sem, hanem azonnal romszorannyi volt, mint az ő vitéz huszár csapata.

Irtózatossággal vágta be a huszárok sujtottak a görbe huszárkardok. Sokáig bírta az ellenség ezt a rettenetes kaszabolást, hanem megfordult és kerekét oldott. A huszárok utánuk. A franciák szerencséjére, az erdő húzódott a közelben, amelynek szegélyén gyalogság várta lövésrekész puskával az üldöző huszárokat.

Tóth Mihály közhuszár üldözésközébe jobbra-balra aprította a menekülő ellenséget, sőt az erdőbe is begratolt utánuk. Itt kilőtték alóla, őt magát pedig a ló alól hárkított ki egy sereg francia. Elfogták és a táborukba vitték.

A táborban az ő esodájára járt minden Magyar huszárt ilyen közletről még nem látta a derék franciák, mert ha a harcmezőre a huszárok közelitettek hozzájuk, akkor mindig lehetőleg távolodtak. Ha pedig valamilyenük mégis közvetlen közelében maradt a huszároknak, akkor annak bizony befelcsúszott s a legjobb esetben a kórügyra került, amelyen hamarosan kilehelte bűnös lelkét.

Nem csoda tehát, ha emnyire esodott bámulták a ritka foglyot. A tiszteknek esodott jutott, hogy talán lehetne most ellesni valamely ezeknek az ördöngös magyaroknak a harcászati módszeréből s így a jövőben talán tudnának olyan legyőzhetőenül ügyesek lenni a harcban, mint amazok. Felszólították Tóth Mihályt, hogy mutassa be, hogyan vágja meg a magyarok a lovat és hogyan gyűjtik juk magukat a fegyverforgatásban. Tóth Mihály ráállott, mire a franciák lovat adtak és visszaadták a felszerelését is.

Huszárunk, nagy komótosan, elsőként is megvizsgálta, hogy a lovat valóban lehet-e sen nyergelték-e fel a franciák, azután a rendben van-e a kantár meg a zabla. Ezen néhány javítás szükségesnek mutatkozott után megigazította esakóján a rohamra felcsatolta kardját, oldalára függesztve

abélyt és nyaka köré kerítette a mentét. Amikor mindennel készen volt, nyeregbe szállt és megkezdődött a maratóvány.

A tábor egész népsége nagy körben edzett, csak éppen az őrszemek maradtak a helyükön. Még a szakácsok is otthagyták a konyhát, hadd lássanak ők is életükben legelső ízben igazi lovaskatonát. A tisztek a táborban állottak s onnan iparkodtak megfigyelni minden mozdulatot.

Tóth Mihály először lépésben járt körül, a kardforgatást csinált, ügyesen fordult és mindenféle mozdulatot bemutatott, ami a huszárképzéshez tartozik. Majd ugyanezt megmutatta ügetésben is.

A nézők mindjobban bámultak; ennyi ügyességet, fürgeséget és erőt még csak el sem tudtak képzelni. Huszárunk vágatába ugratta a pejkót és csak most kezdte igazában a vágatást jobbra, balra, előre, hátra, le- és felfelé. Nem lehet hallani lehetett, amint a görbe huszárkard ide-oda suhintott.

Tóth Mihály pedig folytatta a nagyszerű maratóványt. Egyre nagyobb köröket irt le a lovával s ezert a nézőközönség tömege egyre jobban tárgult, már csak azért is, mert az ördögös görbe kard folytonosan az emberek előtt hasított íveket a levegőben.

Most észrevette a huszár, hogy a bámulók sorján kis rés támadt. Éppen ezt akarta. Átment a résen át, sarkantyút adott a lónak és teljes rohanással nyílegyenesen elvágtatott, a táborból. Persze közben motollamódjára

sújtott jobbra és balra, nehogy véletlenül is közelébe férközhessék valaki.

A franciák eleinte azt hitték, hogy ez is még a maratóványhoz tartozik s csak akkor kezdtek eszmélni, amikor Tóth Mihály már a táborból is kijutott. Persze lödözni kezdtek utána, de hát a puská abban az időben még nem hordott olyan messzire, hogy kár eshetett volna a huszárban. Arra pedig még csak gondolni se lehetett, hogy lóháton utólérjék; ugyan kicsoda tudna közülük olyan sebesen nyargalni, hogy csak a nyomába is érjen annak a lánchordta magyarnak.

Tóth Mihály, amikor már érezte, hogy utól nem érhetik, lépésbe fogta a pejkót és megveregette a nyakát. Azután pipára gyújtott, az erdő árnyékában kicsit vendbeszedte magát és kellő óvatossággal körülnézve, elindult abban az irányban, amerre a maga ezredét sejtette.

Nem kellett nagyon messzire lovagolnia, mert nemsokára megpillantotta az előőrsöket, akik szintén megismerték őt. A táborban szabályszerűen jelentkezett és elmondotta kalandos szökését. A kapitány megveregette Tóth Mihály huszár vállát, a érdemjelre azonban nem hozták javaslatba, mert természetesnek tartották, hogy magyar huszárlegény másképpen nem is cselekedhet, mint ahogyan ő cselekedett.

A régi huszárezred írásos története azonban megőrizte ezt a mulatságos szökési esetet. Ott olvastam én is. *Berkó István.*

A Szent Jobb.

Szent István napján ünnepkörmenetben szokták közzéadni Szent István király kezét, az ugynevezett Szent Jobb. A Szent Jobbnak világszerte ismert története van. 438-ban Szent István király halála után a szász király emeltette ki a Szent István tetemeit a székelyországi sírboltból. Ekkor tanácsot adott az országalapító királynak, hogy a Szent István maradjon jobbkézében. A nemzeti ereklye a 17. században a Balkán félszigetre került. Itt a törökök drága pénzen kereskedők váltották magukhoz és Dalmáciába vitték a raguzai Dominikanusok kolostorába. Raguzában több magyar főúr véletlenül akadt a Szent Jobb nyomára. Figyelmeztették erre az osztrák császári udvart és Mária Terézia a Szent Jobbot 1771-ben Bécsbe hozatta. Mária Terézia tette Szent István napját országos ünnepé. Alatta jött szokásba az ünnepi körmenet, amelyet a háború óta különös fennvel szoktak megülni.

A "MAGYAR NÉP"-et ter, esz eni magyar kötelesség!

A "MAGYAR NÉP"-et ter, esz eni magyar kötelesség!

Óriási távesövet építenek Amerikában.

Északamerikában új, óriási távesövet készítenek. Az új táveső lencséjét megöntötték, átmérője öt méter, súlya huszezer kiló. Az óriási üvegtömb tízmillió dollárba vagyis egy milliárd lejbe kerül. Az új táveső olyan erős lesz, hogy segítségével meg lehetne látni egy hatvanötezer kilométer távolságban égő gyerlyát lángját. Olyan pontos műszerekkel lesz felszerelve, hogy segítségével például le lehet mérni egy kilométer távolságban meggyújtott gyufaláng hőmérsékletét. Az új táveső csak

Évek múlva készül el, mert a nagy üveglomb lehülése és csiszolása nagyon hosszú ideig fog tartani.

Rádió gyógyítás szolgálatában.

Newyorkban különleges rádió híradó állomást fognak felállítani. Az állomás feladata lesz, hogy a betegek hírt adhassanak állapotukról kezelőorvosaiknak. Az orvosok kis helyen hordozható rádióballgató készülékkel fogják magukat felszerelni. Remélik, hogy ilyen módon sok súlyos betegnek sikerül majd megmenteni az életét.

HUSZÁRTÖRTÉNETEK.

A tiszta ruha.

Táborozás alatt valaki szemügyre veszi egy huszár megviselt ruháját és csipkelődve mondja:

— Bizony, huszár uram, az ellenség katonája ugyancsak tiszta ám!

— Tiszta is lehet, az ebugatát — feleli a huszár — amikor féleszténdeje már, hogy folyvást pucováljuk!

Várj, gyerek!

Egy hadjárat alkalmával karácsonal lötték az ellenséget, pedig azok lovasok voltak.

Nézőn a tüzerek munkáját egy huszár, bajusza alól morogva szól kapitányához:

— Vitéz kapitány uram, legyen embersege, ne hagyja löni azt a szegény népet, eressen minket rá...

— Nem szabad — feleli a kapitány.

Vár egy darabig a huszár, de csak nem állhatja és megint felszólal:

— Kapitány uram, nézze, hogyan lövik a szegényeket, bizony szégyent vallunk velük, ha elszaladnak.

— Majd később, fiam...

Utóbb is az ellenség csakugyan megfordult az ágyutűz elől és futásban keresett menedéket.

De erre a huszár már egy kacskaringókat mondott és öklét rázva messziről megfenyegette a tüzereket:

— Várj, gyerek! Elkergtetted előlünk az ellenséget!

Az ellenség ereje.

Elfogtak egy huszárt és az ellenséges tiszt faggatja:

— Milyen erővel vagytok?

— Ki, milyen! — sodorint bajszán a huszár, mintha nem értené a kérdést. — Egy akó hort azonban a leghitványabb is kibír közülünk...

TANULD MEG!

Most kell ültetni a fenyőféléket! Fenyők ültetésére legalkalmasabb idő augusztus végé, szeptember eleje. Ilyenkor a hűvösebb időben, harmátos és erősebb időjárás mellett a fenyők még ősszel begyökeresednek. Csakis ép földlabdával szabad a fenyőket ültetni, ha azt akarjuk, hogy azok meg is eredjenek. A beültetett fenyőket jó beiszapoljuk és szákvászonnal védjük a napsugarak ellen. A városzónáryékoló helyett lehet kukoricaszárral is körülvenni a fácskákat. Ültetés után a fenyőket lehetőleg naponta meg kell peremelezni és ezt a peremelezést a következő évben nyár folyamán is kell folytatni. A fenyőfajták kiválasztásánál nemcsak az ízlésünkre hallgassunk, hanem az éghajlati viszonyokat is vegyük figyelembe. A fenyőfélék közül a száraz éghajlatnak legkevésbé felel meg a lucfenyő. Ez elnyomorodik, szárad és megtelelik gubacstetűvel.

Aszaljunk kaprot és petrezselyem zöldjét! A főzés munkáját

megkönnyíthetjük, ha egész két tavaszig el vagyunk látva friss, zöld kaporral és petrezselyemmel. Aszaláshoz a kora déli előtti órákban szedjük meg a zöldjét, hogy még aznap megszáradhasson. Megmossuk és a vastag szárától megszabadítva kis csomókba szedjük s ha már a vizet jól kiráztuk belőle, valamivel durvábbra, mint rendszerint használatkor, felvagdadjuk, s után jó tömött szitára, hogy a apraja ne hulljon ki, vagy laposra papírra téve napra tesszük. Csak nagyon vékony rétegekben szárítsuk s ameddig nedves többször megforgatjuk, hogy szép zölden maradjon. Az aszalás után még egy-két nap szellős helyen kiterítve maradhat, hogy teljesen megszáradhasson. Üvegbe téve, akármeddig állal s hűtve vagy fedve friss ízét megőríti. A szép zöldkapor igen kellemes ízű ad a télen bármilyen módon készített savanykásposztjának, ha főzés közben keveset hozzá tesszünk.

Hogy kell a tárkonyt sóba tenni? A tárkony igen kellemes ízű, de városban csak alig mert fűszernövény. Megmosva a száráról leszedjük a leveleket 2—3 decis, vagy nagyobb csaldának nagyobb üveg aljára keveset aprósót tesszünk s a tárkonyt félíg begyurjuk. Aztán egy sóval fedjük le, majd egészen letömjük tárkonnyal s tetejét újra, most már vastagabban, tesszünk sót. Ecettel feltöltjük (Fontos, hogy jó tömött legyen). Bekötjük s kamrába tesszük. Tavasszal, mikor már van fűs bárány, izleles levest készítenek vele. De jó kellemes ízű a szemes paszulyinak is. Igen jó a télire eltett ecetes káposztába is. Használatkor ki kell kússá mosni, de ha az amugy is só meg ecet jön, a sós felesleges

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

G. J. Nem írta meg, hogy a pénzt mikor adta kölcsön és arról sem értesített bennünket, hogy milyen feltételek mellett vette kölcsön. Öntől a pénzt az adós? Ha ezeket az adatokat megírja, készséggel adunk felvilágosítást kérdésére.

K. R. A gyümölcsfákat általában alvószemzéssel szokták nemesíteni. Az alvó szemzést most kell elvégezni, hogy a hideg idők beálltáig a seb begyógyulhasson.

B. M. Pauszódik, hogy időváltozás idején nagy fejfájásai szoktak lenni, és gyógyszert kér bajára. Nem tudjuk megállapítani, hogy milyen alapon jelentkezik önél a fejfájás? Érzékenyebb embereknél ugyanis a légnyomás hirtelen megváltozása ami zivatarok vagy esőzések előtt szokott bekövetkezni, fejfájást okoz. Hűléses embereknél a levegő vízpára tartalmának változásai is fájdalmakat szoktak kiváltani. Ha fejfájása hűléses betegség miatt szokott fellépni, az alapháttalmakat kell gyógyítani. Ha pedig ideges túlerőzettségéből fakad, úgy használjon idegerősítő szereket. Ujabb levelére szívesen válaszolunk, ha megírja, hogy pontosan mik a tünetei fejfájásának.

"Tudakozó." Ad. 1. Ügyvédjének joga van költségeit Öntől mint megbízójától követelni. Természetesen ez a cselekedete maga után vonja az Önök között álló jogi viszony megszűn-

tét, főképpen akkor, ha be is pereli. Ebben az esetben Ön azonban sikeresen védekezhetik a konverziós jogaival, természetesen ha megfelel a követelményeknek. Ugyanis ügyvédje költségkövetelése Önnel szemben szintén konverzió alá esik, tekintettel arra a körülményre, hogy Ön a megbízást még 1931. december hó 18. előtt adta.

Ad. 2. Előadásából úgy értettük meg, hogy adós bátyja vagyonaát sógornője és ennek kis-koru leánya örökölték és hogy sógornője csak haszonélvezője a tomesvári házak.; Ebben az esetben mi is alapos aggályokat táplálunk a nekünk másolatban bemutatott konverziós bejelentés érvényessége felett. Határozott véleményt azonban nem mondhatunk, mert a konverziós bejelentés hiányos és ezért nem állapíthatjuk meg, hogy kérelmező vagy kérelmezők meg felelnek-e vagy sem a törvény feltételeinek. Elsősorban ismernünk kellene előbbieket adóviszonyait, amelyek hiányában véleményt mondani nem lehet. Megjegyezzük azonban, hogy egy anyagilag érvényes bejelentést formai okokból nem igen lehet majd semmisnek tekinteni, csak abban az esetben, ha a törvény kimondottan semmiségi oknak tekinti ezeket a formai hiányokat.

P. S. Facsád. A vegyes-kereskedői üzlet a rádió-törvény szempontjából is nyilvános helyiségnek tekinthető és ennek következtében az ottan elhelyezett rádióaparátus után a felemelt taxa fizetendő.

Sebők Imre:

Öt világrészen keresztül!

A legelvezetesebb utasítás — A szellemesen eszevesztő szerző könyveinek két első kiadását a legrovidebb idő alatt szétkapkodnak — A kiadó az új kiadást különösen lezártított áron hozza forgalomba A gazdagon illusztrált 240 oldalas könyv ára 120 lejt. Kapható a

MINERVA könyvesboltban

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Marin (volt Deák Ferenc-utca) 1 sz.

Szavak a jövőért

A „Magyar Nép” mai számához Hunyad, Kisküküllő é Krassó-Szörény megyei előfizetőink részére mellékelünk kitöltött pénzesutalványokat. Kérjük azokat, akik az utalványokat kapták, hogy mielőbb küldjék be előfizetési hátralékaikat.

Előfizetőinket általában kérjük arra, hogy rendezzék hátralékos díjaikat. Aki nem tudja egyszerre rendezni egész tartozását, teljesítsen részfizetést, hogy apadjon adóssága. Lapunk kiadólévtalánál, minden fillérre szüksége van, hogy a Magyar Nép pontos és zavartalan megjelenését biztosíthassa. Aki tehát pontosan fizet, nemcsak magával tesz jót, hanem segíti a Magyar Nép többi előfizetőit is.

N. B. Kisköles. Gy. M. Székelyudvarhely. A. S. Erdőszentgyörgy. K. J. Hadikfalva B. A. Marosludas. P. G. Zagon. H. J. Siménfalva.

Itt felsoroltak az új előfizetőként lelkes és önzellen támogatóikért fogadják mély tiszteletünket, halánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

A. I. Láthatatlanban nem tudunk ítéletet mondani verseiről. Kérjük küldje be verseit.

S. V. Kérdésére mai „Tanuld meg” rovatunkban adtuk meg a választ. Azt ajánljuk, hogy az ültetendő fenyőeseméteket szerezzék be faiskolából, mert a vadon nőtt eseméteket nagyon nehezen honosodnak meg szelíd éghajlat alatt kerti földben.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: H. F. né. Vajdasd 85, V. F. Abrudbánya 155, T. I. Kovaszi 120, K. Gy. Apatelek 155, T. I. Simonyifalva 155, M. I. Vadász 155, K. F. Belényes 155, P. S. Biharidőszeg 150, S. M. Arpád 155, S. G. Erdőgyarak 155, C. I. Hegyközszentimre 155, K. S. Mieske 155, B. J. Fugyi 150, H. J. D. I. Margitta 155, N. F. Mezőtelki 155, Z. L. Rév 305, B. J. Várasfenes 75, Gy. K. Biharidőszeg 500, S. A. Krizba 155, Sz. I. Boffalu 155, L. M. Türkös 142 Lejt.

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Vass Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj-Kolozsvár, Str. Grigorescu 112.

Eladó 6 magánjáró Hoffher-Schrantz eszplógarnitúra kifogástalan karban teljes felszereléssel, üzemben megtekinthető. Halmágyi György Aita-Mare-Nagyajta, jud. Treiscaune.

A szerkesztőnél felni

GYALLAY DOMOKOS

Megkezdődött a gyógynövény gyűjtés!

Még ma kérje
CSERJÉSI!

**Szegény ember
 gazdasága**

című gyógynövénykönyvet.

Küldjön le postautalványon 30 leut

a **MINERVÁHOZ**

Cluj-Kolozsvár Str. Regina Maria 1.

2. azonnal költségmentesen megkapja.

A falu vezetői, papok, tanítók, szövetkezeti férfiak okvetlenül vegyék meg

Dr. Oberding József György:

**A modern
 szövetkezeti
 mozgalom**

c. most megjelent munkáját. Tartalmazza a kérdésre vonatkozó összes ismereteket. —

Megrendelhető a

MINERVA könyvkereskedésben

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (völ. Deák Ferenc-utca) 1. sz. a'alt. vagy a **lapunk** kiadóhivatalában

Ára **35** — lei.

Őn még nem tudja, hogy mi a
BARBOL.

A legideálisabb borotválkozó szer. — Segítségével könnyen, gyorsan és egészségesen borotválkozhatik.

Főlerakat:

Cluj-Kolozsvár
 EMKE drogueria,
 Piața Unirii * Főter.

Ha sikert akar elérni,
 hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

Erdély egyetlen mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai ucca) 5.

Előfizetési díja egész évre **csak 30 lei.**